DAILY
ارادہ
د افغان ژرنالستی مرکز ملي خپلواکه ورځپاڼه

سال پنجم شماره چهل ودوم
شماره مسلسل ۶۶۹
شنبه ۱۰ دلو ۱۳۸۳هش
۱۹ ذیحجه ۱۴۲۵ هـ ق
29 January 2005

PROPERTY OF ACKU
AFGHAN MEDIA RESOURCE CENTER
A.M.R.C
سال تاسیس ۱۳۷۹ هش

گزارش جامع تخطی از حقوق بشر امروز منتشر خواهد شد

اسمای اکثریت قوماندانان ورهبران سیاسی - نظامی کشور به عنوان پامال کننده گان حقوق بشر درج شده است

قرار است امروز گزارش جامع دررابطه به تخطی ازحقوق بشردر جریان سالهای جنگ درافغانستان طی مراسمی درقصر ریاست جمهوری درکابل درحضور رئیس جمهور آقای حامدکرزی منتشر شود. این گزارش از سوی سازمان ملل متحد وکمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان در پنجصد صفحه ترتیب شده وگفته میشود که تمامی کارنامه های افراد دخیل درجنگ های بیست و یکساله کشور از کودتای هفتم ثور ۱۳۵۷ تا ایجاد دولت انتقالی افغانستان درسال ۱۳۸۰ را شامل میشود. کمیسار بلندپایه سازمان ملل متحد در امور حقوق بشر آقای لویس وارد کابل میشود تا این گزارش را رسماً به آقای رئیس جمهور تحویل دهد. دراعلامیه خبری که ازسوی دفتر سیاسی ملل متحد درکابل انتشار یافته آمده است که گروه های دقیق ظرف هشت ماه گذشته با بیش از چهار هزارتن مصاحبه های خصوصی انجام داده ودرین مدت بحث های خاصی را با بیش از دوصد گروه ارزیابی نیز تکمیل کرده اند. ص۴

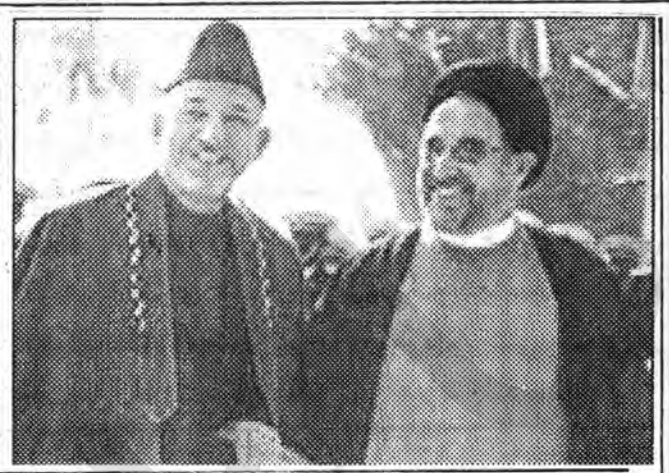

کاوندي ایران ته دولسمشر کتور سفر

افغان ولسمشر حامد کرزی کاوندي هیواد ایران ته خپل وروستی سفر کتور بللی او ددوغارون دلاري بیارغونه او پرانیستنه یې دایران دهیواد دښه نیت بیلګه ګڼلې ده. پرون په یوه خبری کنفرانس کې دولسمشر کرزی څرګندونې په دریو خبرو راټولې وې ایران ته دنوموړی په وروستی سفر او دهرات ددوغارون د لارې پرانیستو په اقتصادی ارزښت په افغانستان کې. ۴مخ

جاده دوغارون - هرات افتتاح شد

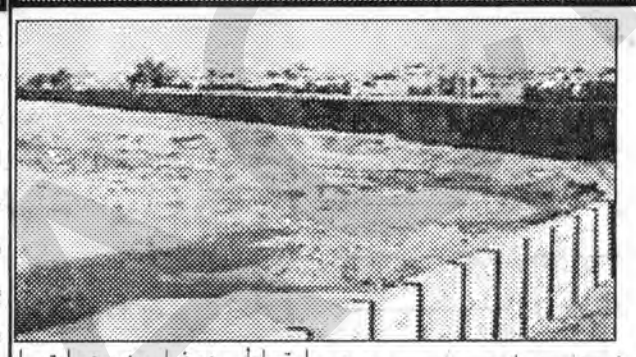

ارتباطی دوغارون - هرات را افتتاح کردند. ص۴

چند طرح عمرانی مشترک افغانستان وایران با حضور رییسان جمهور دو کشور افتتاح شده است.

صبح روز پنجشنبه، رئیس جمهور آقای حامد کرزی که از ایران بازدید می کرد همراه با محمد خاتمی رییس جمهور ایران وارد مشهد مرکز ولایت خراسان شدند و با عزیمت به نقطه مرزی دوغارون راه

په کوټه کې ۱۶افغان طالبان نیول شوی دی

پاکستانی پولیس وایی دوی دالقاعده شبکې او طالبانو سره دتړاو په تور شپاړس کسه افغانان دشپې له خوا دعملیاتو په ترڅ کې دکویټې په ښار کې نیولي دي. په بلوچستان کې دپولیسومشرجودری محمدیعقوب ویلی دغه عملیات دهغو معلوماتو په بنسټ ترسره شوی چې ویل یې دکویټې په ښار کې مشکوک کسان پټ دي. خو ملا عبدالطیف چې ځان دطالبانو ویاند معرفی کوی ویلی دی دطالبانو کوم مشر یا کس نه دی نیول شوی له هغه مهاله چې په متحده ایالاتو تروریستی حملې وشوې. ۴مخ

برکناری چهار قاضی

چهار تن از قضات ادارات عدلی وقضایی ولایت کندهار دیروز از کار برکنار شدند. مقامات دولتی درکندهار می گویند این چهار تن نسبت انجام ندادن درست وظایف به امر گل آقا شیرزوی والی کندهار از کار بر کنار ساخته شده اند.

این قضات بنام های عبدالله مجددی وغازی محمد علی قضات درمحکمه مرافعه، وبختیار وآقا محمد څارنوالان مرافعه به اساس عملی ننمودن پروسه اصلاحات اداری ازکار برکنار شدند. گل آقا شیرزوی والی جدید کندهار میگویداین پروسه ادامه خواهد داشت وبدین ترتیب اکثریت کسانی که دراجرای امور بطور مناسب عمل نمی نمایند از وظیفه برکنار خواهند شد.

دکوکتارو کروندګر به دقومي ټرون له مخي محاکمه کیږي

دخوست ولایت قومی مشران وایی‌چې پخپلو سیمو کې دکوکتارو او نورو نشیي توکو دکر او کاروبار دمخنیوی لپاره یې یو قومی ټرون کړی دی. دوی وایی ددغه ټرون له مخي به سرغړوونکی نه یوازې دقوم له خوا جریمه کیږي بلکې حکومت ته به دمحاکمې لپاره سپارل کیږي. داپریکړه په خوست کې دامریکا په مشری دمیشتو بهرنیو خواکونو دخپلو قوماندانانوپه ګډون دقومی مشرانو په یوه غونډه کې شوې ده. قومی مشران دخوست له دولسو ولسوالیو څخه راټول شوی وو. په خوست ولایت کې دقومونو ترمنځ ډیروخت پریکړې په دودیزو اصولو ولاړې وې. دوی چې پخپلو پریکړو کې جدی دی زیاتره ناوړه حرکتونه دقومی ملاتړ په مرسته غلې کوي.

تعیین قوماندان جدید نیروهای امریکایی درافغانستان

یک جنرال نیروهای امریکایی که قبلاً دربازسازی اردوی ملی همکاری داشت قوماندان آینده نیروهای امریکا درافغانستان تعیین شده است. یک سخنگوی نیروهای امریکا گفت. ص۴

انفجار در جاده جلال آباد — کنر چهار مجروح بجا گذاشت

دراثر یک انفجار درجاده جلال آباد- کنر چهار کارمند افغان این جاده مجروح شدند. امور بازسازی این جاده را یک کمپنی ترکی به عهده دارد. حادثه زمانی رخ داد که درمنطقه حوکې یک ماین از قبل تعبیه شده هنگام کار بالای این جاده منفجر شد وچهار کارمند افغان این کمپنی را مجروح ساخت. ص۴

سیاسی ګوندونه دپارلمانی ټاکنو دکمیسیون په جوړښت نیوکې لري

پداسې حال کې چې دپارلمانی ټاکنو لپاره ګمارل شوی نوی کمیسیون دثور په میاشت کې په پام کې نیول شوو ټاکنو دسمبالولو تیاری نیسي دهیوادیو شمیر سیاسی ګوندونه ګلیه لري چې دغه نهه کسیزې ډلې په ټاکلو کې له دوی سره مشوره نه ده شوې. دټاکنو نوی کمیسیون دولسمشر حامد کرزی له خوا نومول شوی دی. ملګری ملتونه هم دټاکنو دغه کمیسیون ته خپل دټاکنو کارپوهان وراستوی. دسیاسي ګوندونو له خوا و یل شوی چې پدغه کمیسیون کې بایددوی خپلې استازی ټاکل شوی وای او دغه راز دکار اوپلان په نور جوړښت او عملی کولو کې له دوی سره باید مشوره شوې وای. ۴مخ

سرمقاله

نکوانبونو او فشارونو په شرایطو کې به هیوداوال دخپلې خوښې استازی پارلمان ته ونه ټاکلی

دولسمشری لپاره انتخابات دازادی او دموکراسی په فضا کې له ګوانبونو او تشویشونو سره سره سرته ورسیدل ښاغلی حامد کرزی درایو په اکثریت په خپلو نورو سیالانو بریالی او دپنځو کالو لپاره وټاکل شو.

اوس زمونږ په وړاندې دپارلمانی انتخاباتو کیدون چې ژمنه یې دراتلونکی کال په ثور کې شویده په مخ کې دی چې په تیره اونۍ کې دپارلمانی انتخاباتو په خاطر نوی کمیسیون وټاکل شو. پخپله و لسمشر او ځینې سیاسی کړۍ په ټاکلی وخت باندې دپارلمانی انتخاباتو دکیدون غوښتنه پداسې وخت او شرایطو کې کوی چې له یوې خواد سر شمیرنې په برخه کې دقیقه احصایه نه ده اخیستل شوی اوپه دې برخه کې دخلکو زیات انتقادونه او ناخوښی موجود دی دنورومالی او لوژستیکی امکاناتو له نشتوالی سره سره اپوزیسیون په دې لټه کې دی چې دخپلو وسله سالارنو او زورمندانو په واسطه په ولایاتو او ولسوالیو کې دخان ملګری رامنځته کړی چې په دې برخه کې دولایاتو او ولسوالیو داوسنیو چارواکو له خوا لا دمخه تیاری نیول شوی اود خپلو خپلو کسانود ټاکلو په برخه کې یې کارونه پیل کړی دی زمونږ په وړاندې پارلمانی انتخاباتو ته په داسې وخت کې نیټه ټاکل شوی چې لا تر اوسه پورې وسلې ټولې شوی نه دی دزورمندانو زور ختم شوی نه دی په ولایاتو ا و ولسوالیو کې خلك لا تراوسه پورې دزورمندانو ترنفوذ او سیوری لاندې دی که چیرې پارلمانی انتخابات ونه ځنډیږي او دکیدون لپاره یې ازاده او دموکراتیکه فضا رامنځته نشي دولایتونو او ولسوالیو په چارواکو کې تبدیلی رامنځته نه شي ویلای شو چې نوموړی پارلمانی انتخابات به دټولټاکنو تر انتخاباتو زیات له ستونزو ډك ازاده او دموکراتیك فضا به تر پخوانیو انتخاباتو زیاته تنګه وی او د اپوزسیون په طرفداری به داسې استازی دپارلمان په دروازه راننوزی چې ټول یې یوه لاس وکړای شي دښاغلی ولسمشر اوسنی کابینه باندې دنه متلو او ردولو غږ پورته کړی ځکه خو دهیوادوالو هیله او غوښتنه داده چې دپارلمانی انتخاباتو تر کیدون دمخه باید دوسله والو او زورمندانو دزور دختمولو په بدلون دولایتی چارواکو او دولسوالیو دمسوولینو په بدلون سره خلکو ته ازاده او دموکراتیکه فضا برابره کړي چې وکړای شي په خپله خوښه خپل وړ او پوه استازی دپارلمان لپاره راولیږي. چې په ملی احساس سره دحق او عدالت غږ پورته کړای شي.

دکابینې له غړو نه یوه غوښتنه

عبدالسالیک "عاصم"

تولې نړۍ ته په مننې سره چې دمظلومو افغانانو سره یې دخپل وس سره سم په تیرو دریو کلونو کې مالي مرستې وکړې او دښاغلی حامدکرزی دکابینې له هغو غړو نه هم مننه چې په تیر دریو کلونو کې له دغو مرستو ځینې ښایسته غوښنه برخه په همغو ځایونو کې چې ددوی دپلان سره سم باید مصرف شوی وای مصرف یې کړل.

خود ښاغلی کرزی دنوی کابینې له ښاغلو او اغلو غړو نه په ډیرې مننې سره هیله کوم چې دتوکیو او برلین پنځه کلن کاری پلانونو په ډاګه کوی باید خلکو ته په ډاګه وی چې دنړیوالو د مرستې دومره برخه پدغه ډګر کې مصرفیږي.

ځکه نړیوال نورنه غواړی چې له افغانستان سره مرسته وکړي. او که یې کوي هم هغه به هم پدومره پراخه کچه نه وی لکه چې په برلین او توکیو کې وشوې له بل پلوه باید دښاغلی کرزی حکومت له نړیوالو سره دهغو مرستو دورکولو او ترلاسه کولو په څرنګوالي باندې په کې وپوهیږي چې څومره پیسې یې په دغو دریو کلونو کې لګیدلي اوڅومره یې پاتي دي. داسې اوازې دي چې دبرلین دمرستو تر نیمایی زیاتې پیسې پاتې دي او دتوکیو څه دپاسه څلور زره میلیونه ډالره په دي وران ویجاړ هیواد ولګول شوې او تر ډیره یې دابادنې کوم خاص درك نشته پداسې حال کې چې نوې کابینه په ډیره بیړه سره خپل هیوادونو او ټولنو سره پاك حساب وکړی او کابینه هم باید دتیرې کابینې حساب خلکو ته په ډاګه کړی ترڅو خلك په دې وپوهیږي چې چا ډیر خدمت کړی که دننې کابینې وزیران دتیرې کابینې دوزیرانو تیروتنې خلکو ته په ډاګه نه کړی او یادتیرو لګول شویو پیسو اندازه خپل ملت ته ونه ښیي نو دا به په راتلونکی کې په دوی باندې حساب شي ځکه ټول افغانان پوهیږي چې په برلین کې له افغانستان سره څومره مرستې شوی وی او چیرته ولګیدلې.

دادارې سمون تر نامه لاندې

شوشال غاځی

دیو هیواد اداره او اړونده څانګې یې د واکمنۍ هغه ستنی دی چې دسیاسي جوړښت او ولس ترمینځه اړیکې ساتي او همدا راز نظام دهمدې اداري او اړونده څانګو له لورې خپلو هیوادوالو اوټولنې ته دخپل چوپړ له لارې سوکالی او ددوی دشتمنیو او ټولو نورو حقوقو دخوندی ساتلو دپاره هلې ځلې کوي.

خوښکاره خبره ده چې په نړۍ کې جوړښتونه دنن په بڼه د اوس اوس داوولسمې پیړۍ خبره ده. زمونږ دهیواد داوسنی افغانستان اداري جوړښت بنسټ داتلسمې پیړۍ په لومړۍ نیمایی کې د افغان شاهنشاه لوی امپراطور درانی احمد شاه بابا ایښی دی خو زمونږ په هیواد کې په تیرو د یرشو کالو کې له هغې راهیسې چې په هیواد کې دبدلونونو او دنظامونو جوړولو لړۍ رابرسیره شوه له دې سره سم دهیواد اداري سیستم بڼه هم پرته له اغیزې پاتې نشوه. نه یواځې دا چې دچارو په سرکې ګوندي اړیکو او خپل خپلویو اړیکو ته لمړیتوب ورکړل شو، له بل لورې اداري خدمت اود هغې چوپړتیا هم یو اړخیزه بڼه ومونده. دواکمنانو له لورې اداري سمون، او دچارو په سرکې دکارپوهه وګړود ټاکلو تر سرلیك لاندې په وار وار هر اړخیزې پریکړې او لوظونه وشول خو په هر وار دا لوظنامې وعدې او قسمونه دتل په شان یواځې دشعارونو اوسرلیکونو په بڼه پاتې ، او دخپلو بیلو هغه څه چې تر اوسه ښکاره دي ددې کمیسیون دټولو چارواکو او کارکوونکو دلوړماجب اویا خو تنخواګانې د ي چې تر ډیره دپام وړ دی چې کچه یې زرګونو زرګونو امریکایی ډالرو ته رسیږي.

پداسې حال کې چې دهیواد ادارو مامورین او چارواکی یې د درویزګری تر بریده رسدلي خو یو تکړه انجنیر دهیواد دراتلونکی ودانوونکی دی په یوه میاشت کې تر دوونیمو زرو افغانیو پورې تنخوا ترلاسه کوی. دا او نور لاملونه دی چې دکارونړ کسان یې دې ته اړباسلی چې بهرنیو موسسو ته مخه کړي او دهیواد ټولې بنسټیزې ځانګې له دې ډول وګړو تشې وي.

بیلو موخو ترلاسه کولو دپاره وکارول شول.

لنډه دا چې دادارې دسمون اوبیارغونې اړتیا یو ځل بیا دلنډ مهالې اومینځ مهالې اداري په مهال ولیدل شوه. او ددې چارو د سمون اوپرمخ بیولو دپاره دهغه مهال دمینځ مهالې اداري مرستیال ښاغلی هدایت امین ارسلا ترمشری لاندې یو کمیسیون هم وټاکل شو. ددې خبر په اوریدولو سره ډیرو هیوادوالو په زړونو کې یوځل بیا هیلې راوټوکیدلې او داسې اټکل و چې ګوندې په رښتیا به دادوړتیا او شایسته سالاری اوټولپالنې پربنسټ چارې پرمخ بیول کیږي. او هغه پخوانی کارونه به کارپوهه وګړو ته دسپارلو سرلیك به په رښتیاپلی شي. خو ډیر هیوادوال په ځانګړې توګه هغه هیوادوال چې دلوړو زده کړو خاوندان دی او په تیروخت کې دښکاره اوناښکارو لاملونو په وجه له خپلو دندو شړل شوی اوپه اوس مهال کې د لاسي ګاډیو په سر دکابل او دهیواد دنورو ښارونو کې دسرکونو په درالو په سر ، رومیان، پیاز او نور خوراکی توکي پلوري هیله من دی چې په ریښتونی توګه هغه به دهیواد دداسې اداري بنسټ ددې کمیسیون په مرسته کیښودل شي چې هر یو هیوادوال خان دهیواد په ټولو ځانګو کې پردې ونه ګڼي. او هغه دزمانو زمانو راهیسې سرلیك اویا شعار دی په ریښتوني توګه پلي اوپه پام کې ونیول شي، چې دراتلونکی نسل ویاړ وي.

نامه وارده

به اداره محترم روزنامه ملی اراده!

با ابراز قدردانی وسپاس از دست اندرکاران وهیأت تحریر روز نامه وزین شما به خصوص جناب دانشمند محترم آقای ظهور افغان متصدی روزنامه راکه در پرتوارزش های قانونمندی خواست ها واراده افراد جامعه ما را انعکاس میدهند صمیمانه از خداوند برای شان توفیقات مزید را آرزو میبرم امیدوارم در نشر این نامه مرا مفتخر بفرمایند.

اگر بدقت بررسی وارزیابی گردد معلوم میشود که عملکرد کابینه سابقه به جز از اعمال نمایشی شاخص های کاری بخاطر بهبود جامعه که شب وروز بمعرض نمایش قرار داده میشد ودست این ملت بطرف جهانیان بمنظور کمک ومساعدت دراز بوده واز این رهگذر مبالغ هنگفتی را در اختیار داشت متأسفانه برای مردم رنجدیده ما کاری را انجام داده نتوانستند از جمله میتوان عدم فعال ساختن معادن وذخایر کافی وایجاد منابع تولیدی وبلند بردن سطح کاریابی وطن عزیز ما وهمچنان در طی سه سال اقلاً ضرورت های اولیه شهروندان کابل را بخاطر انرژی برق درسطح شهر کابل آماده کرده نتوانستند با وجود که هر شب وروز پیرامون عقد وامضاء پروتوکول ها و قرارداد های پی در پی تمدید وتقویه برق از جانب مقامات مسوول وقت از طریق اطلاعات جمعی در اخبار، رادیو وتلویزیون به نمایش گذاشته میشد اکنون وقت ان رسیده است که از مسوولین وقت با مقایسه انچه در طول مدت بنام معاش، مدت معاش وسایر مصارفات از قبیل ترانسپورتیشن وغیره وغیره به مصرف رسانیده اند محاسبه دقیق وشفاف باید برای ملت داده شود تا مردم در پرتو ارزش های قانون اساسی که متضمن سعادت کشور است خواست ها واراده خویش را از طریق رسانه های جمعی دریافت نموده اسباب اقناع شان را فراهم سازند زیرا اگر دولت مردان مسوولیت های فردی واجتماعی خویش را در قبال ملت عذاب کشیده وزجر دیده که پیامد های آن دست دراز کردن بسوی جوامع بین المللی بخاطر جبران ویرانی ها وعمران وبازسازی دوباره کشور دراز بوده واگر بان کمتر ارزش داده شود باور من اینست که در دوره پنجساله هم همان آش وهمان کاسه خواهد بود. بلی اگر بادرک مسوولیت دینی ووطنی وداشتن وجدان پاک ودلسوزی بخاک معطوف گردد یقین داریم به کمترین وقت میتوان کشور خویش را بعید از نظر کشورهای کمک دهنده نمیباشد شگوفان ساخت همان طوریکه ملا حظه میفرمائید کشور های دیگر جهان را انسانها که روی زمین آن زیست دارند با محبت ومهربانی وارزشمندی خاک ووطن خود رابه معراج ترقی وتعالی رسانیده اند ایا افغانها این استعداد بشری را در روی زمین ندارند واضحست که دارند مشروط بر اینکه احساس شان بعید از وجدان شان در برابر ملت ومردم قرار نداشته باشد البته زمانیکه وجداناً به اعمال صالح ومفید برای جامعه وملت دلسوزانه دست بکار برده میشود انگاهیست که احساس انسانی وعطوفت بشری انسانها راوادار میسازد تا کارهای خیراندیشانه ومفید را بدون در نظرداشت منافع شخصی وگروهی خویش در نظر داشته در راه ترقی وتعالی کشور کمرهمت ببندند واز تلاش شبا روزی د ر این راستا دریغ نه ورزند ودر خدمت جامعه خویش مانند داروی تسکین دهنده عمل نمایند که باین عمل میتوان گفت که هم خوشنودی خداوند را وهم الیتام بخش درد ها ورنج های این مرزوبوم که قلب های هریک شان از هدف تیر دشمنان وطن دورنمانده است در آرامش نسبی قرار داده شود.

محمد زمان بایانی
مامور متقاعد

منتصدی صفحه : رخزاد
خواندنیهای جارب

"عشق‌باران" در میدان جنگ

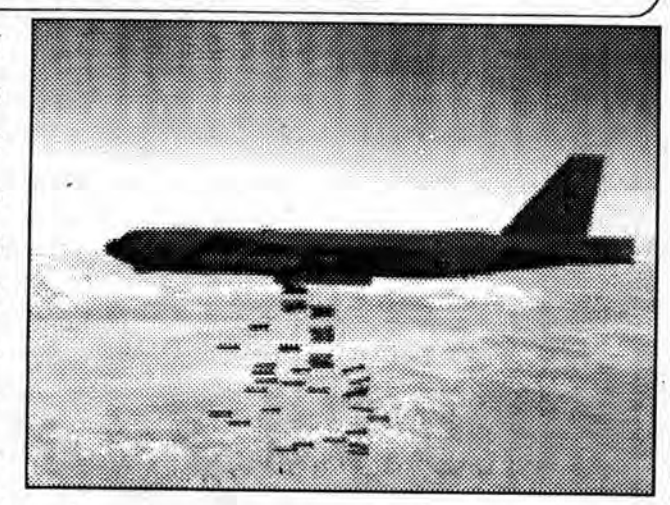

اردوی امریکا طرحی را برای تولید "بمب همجنس‌گرایی" در دست بررسی داشته است. بر اساس اسناد، قرار بود این بمب، سربازان دشمن را از لحاظ جنسی نسبت به همقطاران خود "مقاومت ناپذیر" کند.

تسلیحات دیگری که هرگز ساخته نشده‌اند، از جمله شامل سلاحی می‌شود که سربازان دشمن را با بوی بد دهانشان متمایز می‌کند تا به راحتی قابل شناسایی شوند.وزارت دفاع امریکا، سلاح‌های کیمیاوی مختلفی را در دست بررسی داشت که مرگبار نبودند اما برای برهم ریختن نظم و روحیه اردوی دشمن به کار می آمدند.

این طرح‌ها در سال ۱۹۹۴ برای یک پروژه شش ساله با بودجه هفت و نیم میلیون دالر تهیه شدند اما هرگز پیگیری نشدند.

آزمایشگاه رایت متعلق به نیروی هوایی امریکا در شهر دیتون، واقع در ایالت اوهایو، از پنتاگون خواسته بود تا بودجه پژوهش درباره برخی مواد کیمیاوی را تامین کند که آنها را "ایذایی، آزارنده و برانگیزنده وجوه ناپسند در افراد" توصیف می‌کرد.

به تازگی، گروه موسوم به "پروژه سان‌شاین" که بر تحقیقات در زمینه سلاح‌های کیمیاوی و بیولوژیک نظارت می‌کند، توانست این اسناد را با استناد به قانون آزادی دسترسی به اطلاعات، به دست بیاورد.

"کی بود؟ کی بود؟ من نبودم"

در طراحی سلاحی که "بمب عشق" نامیده می‌شد، استفاده از یک ماده کیمیاوی شهوت‌زا مورد نظر بود که رفتارهای همجنس‌گرایانه را به طور گسترده‌ای در میان سربازان بر می‌انگیزد تا به آنچه که نظامیان یک ضربه "ناگوار اما کاملا غیرمرگبار" به روحیه دشمن توصیف کردند بیانجامد.

همچنین گزارش شده است که دانشمندان، طراحی یک سلاح کیمیاوی موسوم به "نیشم بزن/ دندانم بگیر" را در نظر داشتند که انبوه زنبورهای خشمگین یا موش‌های عصبانی را به سوی نیروهای دشمن جذب می‌کرد.

ماده دیگری هم مورد توجه قرار داشت،که پوست را به نحو تحمل‌ناپذیری در برابر تابش آفتاب حساس می‌کرد.

یکی دیگر از این طرح‌ها، درباره تولید یک ماده کیمیاوی بود که بوی بد شدید و بادوامی را در دهان ایجاد کند تا سربازان دشمن، حتی هنگامی که می‌کوشند در میان غیرنظامیان پنهان شوند، انگشت‌نما باشند.

در نسخه دیگری از این طرح، پژوهشگران به تولید بمب "کی بود؟ کی بود؟ من نبودم!" فکر می کردند که می‌توانست سربازان دشمن را به عارضه‌ای شبیه باد شکم دچار کند.

البته بر اساس اسناد دولتی، ابزاری مانند سلاح "کی بود؟ کی بود؟ من نبودم!" از سال ۱۹۴۵ مورد توجه تولیدکنندگان تسلیحات بوده است.با وجود این، پژوهشگران به این نتیجه رسیدند که پایه و اساس چنین سلاحی، نقطه ضعفی دارد که آن را بی‌فایده می‌کند زیرا "مردم بسیاری از نقاط جهان، از آنجا که بوی مدفوع را به طور مداوم استنشاق می‌کنند، آن را قبیح نمی‌دانند."

جگرن دن مک سوینی، از مدیریت مشترک سلاح‌های غیرمرگبار در پنتاگون می‌گوید که وزارت دفاع به معنای واقعی کلمه، صدها ایده برای چنین پروژه‌هایی دریافت داشته است اما "هیچکدام از سیستم‌هایی که در طرح سال ۱۹۹۴ تشریح شده بودند، ساخته نشده‌اند."او به بی بی سی گفت: "این نکته مهمی است که تنها طرح‌هایی برای تولید یا تهیه مورد توجه قرار می گیرند که بر اساس بررسی‌های سختگیرانه درباره تاثیرات انسانی، مسائل حقوقی و تطابق با پیمان‌های بین‌المللی، مناسب شناخته شوند."

در تایتان متان می بارد

دانشمندانی که سرگرم بررسی تایتان، بزرگترین قمر سیاره کیوان (زحل) هستند، نخستین نتایج خود را از اطلاعاتی که از فاصله بیش از یک میلیارد کیلومتری زمین ارسال شده با جزئیات اعلام کرده اند.یک هفته پس از آنکه نخستین تصاویر خیره کننده از چشم انداز یخزده نارنجی رنگ تایتان به زمین رسید، آژانس فضایی اروپا می گوید کاوشگر هویگنز شواهدی از وجود بارانهای متان مایع و همچنین ناحیه ای پوشیده از ریگ تر و صخره های یخی و کانال را در تایتان کشف کرده است.

دانشمندان گفتند که تایتان ظاهراً دستخوش تغییرات جوی مشابه آنچه در کره زمین اتفاق می افتد است، اما ماده اصلی تشکیل دهنده آن بجای آب، متان مایع است.

آنها تایتان را جهانی قابل اشتعال توصیف کردند که در صورت وجود اکسیجن در جو آن می تواند فوراً به آتش کشیده شود.

یکی از دانشمندان گفت که فعل و انفعالات مهمی بر سطح تایتان رخ می دهد.

کاوشگر هویگنز روز ۱۴ جنوری وارد جو تایتان شد و ارسال اطلاعات و عکس های خیره کننده از این سیاره را آغاز کرد.

عکسها حاکی از آن است که مایعاتی که بر سطح تایتان جاری هستند بین تپه های یخی شیارهایی ایجاد می کنند.

آنها تایید کردند که درست در زیر سطح تایتان، متان مایع وجود دارد.داکتر مارتی توماسکو، یکی از دانشمندان عضو پروژه تایتان گفت: "مایع (متان) چند سانتیمتر زیر سطح تایتان وجود داشت. حس ما این است که در جایی که کاوشگر هویگنز فرود آمده، کمی پیشتر باران (متان) باریده است."

او اضافه کرد: "مکانی که کاوشگر هویگنز فرود آمده از مناطق خشک تایتان است. بستر رودخانه ها اغلب اوقات خشک هستند. سپس بعد از باریدن باران جریان مایعات شروع می شود. این مایعات جمع می شوند و وقتی خشک می شوند متان مایع به داخل سطح تایتان نفوذ می کند."

پروفیسور جان زارنکی محقق اصلی در زمینه فعالیتهای کاوشگر هویگنز در سطح تایتان گفت که این کاوشگر نشانه هایی از تبخیر متان را به هنگام فرود بر سطح تایتان ثبت کرده است.

اما متان موجود بر سیاره تایتان می باید بطور مرتب از منبع ناشناخته ای در داخل این سیاره تامین شود.

مناطق تاریکی که در عکس های ارسالی کاوشگر هویگنز مشاهده می شود تجمع ذرات دود و غبار است که از جو تایتان بر روی سطح آن می نشیند.

این ماده تیره آنگاه در کانال ها و حوضچه ها جمع می شود.

کاوشگر هویگنز در روز ۱۴ جنوری ، ساعت یازده و سی و هشت دقیقه به وقت گرینویچ بر روی تایتان فرود آمد.

سخنان جنجالی رئیس هاروارد درباره جنسیت و فراکیری علوم

رئیس پوهنتون هاروارد با این ادعا که زنان در مقایسه با مردان از 'توانایی ذاتی' کمتری برای فراگیری علوم و ریاضیات برخوردارند، در محافل علمی وپوهنتونی جنجال آفریده است.

به گزارش روزنامه "بوستون گلوب"، لارنس سامرز، وزیر دارایی سابق امریکا و رئیس پوهنتون هاروارد در یک کنفرانس علمی استدلال کرد که علت برتری یک گروه بر دیگری در زمینه فراگیری علوم و ریاضیات، نه تجربه، بلکه اختلافات ژنتیکی است.چندین نفر از مهمانان پس از شنیدن این اظهارات جلسه کنفرانس را ترک کردند.

داکتر سامرز بعدا گفت کمبود تعداد اعضای عالیرتبه زن در انجمن های علمی پوهنتون ها تا حدودی ناشی از وظایف سنگین مادری است.

به گفته وی این وظایف باعث می شود زنان نتوانند هفته ای ۸۰ ساعت صرف امور پوهنتونی که لازمه پیشرفت است کنند.

داکتر سامرز گفت این نظریه که مردان به طور طبیعی در علوم تواناتر هستند متکی بر تحقیقات است، نه نظر شخصی او.

وی گفت که پسرها نسبت به دخترها معمولاً در امتحانات بیشتر نمرات عالی می گیرند و این مساله نیازمند تحقیقات بیشتر است.ریچارد فریمن، سازمان دهنده کنفرانس، که در "مرکز ملی پژوهش های اقتصادی" در شهر کمبریج، در ایالت ماساچوست امریکا برگزار می شد گفت از داکتر سامرز خواسته شده بود در سخنرانی اش عمداً سعی کند ذهن مخاطبان را تحریک کند.

نانسی هاپکینز، از موسسه تکنولوژی ماساچوست (ام آی تی) یکی از کسانی بود که با شنیدن این سخنان سالون کنفرانس را ترک کردند.

وی گفت اگر سالون را ترک نمی کرد ممکن بود "یا از هوش برود یااستفراغ کند."

با این حال داکتر سامرز در بیانیه ای گفت: "اظهارات من به این معنی که زنان دارای توانایی لازم برای موفقیت در سطوح بالای ریاضیات و علوم نیستند سوءتعبیر شده است. من چنین چیزی نگفتم و اعتقادی هم به آن ندارم."

"من عمیقاً به پیشرفت زنان در علوم پایبند هستم و همه ما وظیفه داریم برای شتاب بخشیدن به پیشرفت در این جهت تلاش کنیم چون آینده ما به آن بستگی دارد."

داکتر سامرز که قبلا برای چندین سال در دوره ریاست جمهوری بیل کلنتن به عنوان وزیر دارایی خدمت می کرد، از سال ۲۰۰۱ رئیس هاروارد بوده است.

عراقی های مقیم خارج در پای صندوق های رای

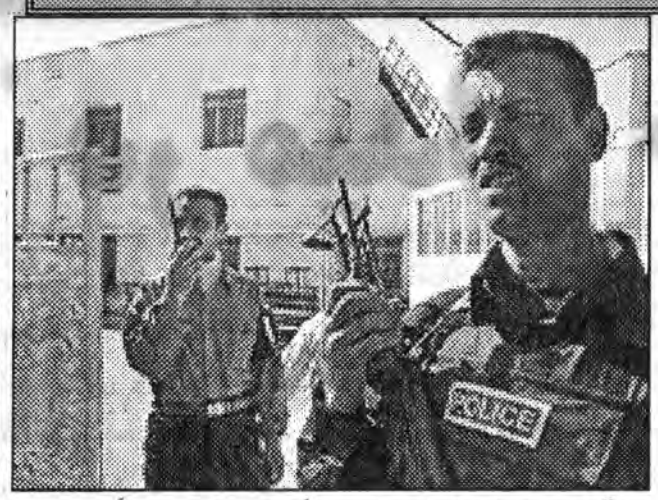

عراقی های ساکن خارج از کشور شان در آستانه انتخابات عمومی این کشور رای دادن را آغاز کرده اند.

انتخابات عمومی عراق قرار است روز یکشنبه، ۳۰ جنوری برگزار شود.

در حالی که مقامات انتخاباتی عراق در حال تدارک برگزاری آن هستند، پولیس عراق اعلام کرده است که انفجار در یک موتر بمب گذاری شده در نزدیکی یک قرارگاه پولیس در جنوب بغداد به کشته شدن چهار غیرنظامی منجر شده است.

هزاران عراقی ساکن استرالیا در حال انداختن آراء خود به صندوق ها هستند و عراقی های ساکن ۱۳ کشور دیگر جهان نیز آماده رای دهی می شوند.

سازمان دهندگان انتخابات در استرالیا می گویند تعداد عراقی هایی که برای شرکت در انتخابات ثبت نام کرده اند، کمتر از حدی است که انتظار آن می رفت اگرچه تعدادی از آنها برای رسیدن به حوزه های اخذ رای، مسافت های طولانی را پیموده اند.

در مقابل یکی از حوزه های انتخاباتی در سدنی یک تظاهرات کوچک ضد امریکایی برپا شد.

بیش از یک چهارم یک میلیون عراقی ساکن کشورهای دیگر برای شرکت در انتخابات ثبت نام کرده اند که بیشترین تعداد آنها در ایران، سویدن و بریتانیا است.

در همین حال سرویس های امنیتی عراق در داخل این کشور انتقال صندوق های رای به مناطقی را در جنوب این کشور آغاز کرده اند.

به گفته مقام های عراقی، ۱۲۰ ناظر بین المللی بر انتخابات روز یکشنبه این کشور نظارت خواهند کرد.

رییس کمیسیون مستقل انتخابات عراق گفته است تعدادی از سفارتخانه های خارجی کارکنان خود را به عنوان ناظر به حوزه های اخذ رای اعزام خواهند کرد.

در همین حال جورج بوش رییس جمهور امریکا گفته است اگر دولتی که پس از انتخابات روز یکشنبه عراق روی کار می آید، خواستار خروج نیروهای آمریکایی از عراق باشد، نیروهای آمریکا همین کار را خواهند کرد.

اما آقای بوش اضافه کرد که بگیرند احتمالاً متوجه خواهند بود که حد اقل "تا زمانی که خود عراقی ها قادر به مبارزه باشند" لازم است نیروهای ائتلاف تحت رهبری آمریکا در عراق حضور داشته باشند.

آقای بوش گفت آنچه مهم است این است که مردم عراق نیروهای خارجی را نیروهای یاری دهنده تلقی کنند نه نیروهای اشغالگر

گاونډي ایران ته...

په رارواني پارلماني تاکنو او دعراق خلکو ته د یکشنبې په و رځ په ټولټاکنو کې دګډون په پیغام کې حامد کرزی وویل: چې دایران په مالي لګښت دهرات-دوغارون ترمنځ دنوې لارې رغاونه ډیره ګټوره ده او ټینګار یې وکړ چې له دغه لارې ترسره کیدونکې سوداګري به نه یوازې دافغانستان له اقتصادي ثبات سره مرسته وکړي بلکې دسیمې ټولو هیوادونو ته به هم ګټه ورسوي.

په افغانستان کې دپارلماني انتخاباتو په تړاو یې ژر ترژره دپارلمان دجوړیدو هیله وښوده خو دانتخابات دنیټې اعلان یې دانتخاباتو دکمیسیون او یوناما دنده وبلله.

په داسې حال کې چې دبهرنیو چارو وزیر داکتر عبدالله له قوله مطبوعاتو ته راوتلی وروستی راپورونه دادی چې ښایی دغه انتخابات له تاکل شوی مهاله شپیته ورځې وځنډیږي.

دښاغلی کرزی دځرګندونو دپام وړ برخه دعراق خلکو ته دداسې یوپیغام په رسولو راټوله وه چې دده په وینا دافغانستان له تجربې نه په استفادې سره په انتخاباتو کې ونډه اخلي او له همدې لارې په خپله دخپل هیواد واکی په لاس کې واخلي.

تعیین قوماندان جدید ....

که تورن جنرال کارل ایکمبری بجای دگر جنرال دیوید بارنو اجرای وظیفه خواهد کرد.

اما این تعیین باید از سوی مجلس سنای امریکا تائید شود. تورن جنرال ایکمبری درحال حاضر به حیث مدیر پلان های استراتیژ یک و پالیسی نیروهای امریکا در بحر آرام درقوماندانی این نیروها اجرای وظیفه میکند. وی میان سال های ۲۰۰۲ و ۲۰۰۳ برای مدت یکسال به حیث مسوول دفتر همکاری نظامی درافغانستان در مساعی برای تاسیس اردوی ملی جدید کشور سهم داشت.

۱۶ افغان طالبان ....

او پاکستان دتروریزم پرضد په نړیوالي جګړې کې دمتحده ایالتو ملاتړ ته لاس وغځاوه پاکستاني پولیسو او استخباراتو له شپږو سوو څخه زیات مشکوک کسان نیولي دي. ویل کېږي چې دپاکستاني مقاماتو له خوا ډیر نیول شوی مشکوک کسان امریکایی چارواکو ته سپارل شوی دی.

که څه هم په افغانستان کې دچریکې بریدونو جنګیالی طالبان په پاکستان کې میشت دی او له یو ناڅرګندلوري وسلې او پیسې ترګوتو کوی خو زیاتره وختونه داسې راپورونه هم ورکول شوی چې پاکستانی پولیس دطالبانو په نامه بې ګناه افغان کډوال خوروی اوله اصلی ترهګرو سره ډیر جدی چلند نکوي.

افتجار در جاده...

تاکنون روشن نیست که این ماین از سوی کدام گروه کارگزاری شده بود. چندی قبل نیز یک انجینیر ترکی که درترمیم این جاده کار میکرد از سوی افراد مسلح ناشناس ربوده شد وبعداً به قتل رسید. درهمان وقت مقامات دولتی تعهد کردند که امنیت این جا ده را تامین خواهند کرد.

گزارش جامع ....

به اساس این اعلامیه گزارش پنجصد صفحی روی این موضوع تمرکز دارد که افغانها به تخطی از حقوق رسانی که درگذشته درکشور شان صورت گرفته چی واکنش میخواهند نشان دهند این تحقیقات از جمع ۳۴ ولایت کشور ۳۲ آنرا تحت پوشش قرار داده واعلامیه افزوده است که پناهنده گان افغان درکشور های ایران وپاکستان نیزدرین تحقیق شامل بوده اند. نتایج این تحقیقات یکی ازمهمترین گزارشات حقوقی درافغانستان خوانده شده است.

گفته میشود نام های اکثر قوماندانان ورهبران مقتدر سیاسی ونظامی افغانستان دراین گزارش درج شده واز آنها با عنوان کسانی یاد شده که حقوق بشر را پایمال کرده اند.

سیاسی ګوندونه دپارلمانی ....

دوی ناخوښي ښودلي چې افغان و لسمشر حامد کرزی په خپلو کارونو کې دتجرید په پلوی ولاړ دی او یوازې له خو مشخصو کسانو سره دپروسې دپرمختګ هڅه کوي. دځینو سیاسی ګوندونو په دغه نیوکو کې دولسمشر دتیرو تاکنو ځینې کاندیدان هم هم غږي دي.

کفتگوهای آچه در فنلند برگزار می شود

گفتگوهای میان دولت اندونیزیا و نمایندگان شورشیان آچه روز، جمعه در کشور فنلند آغاز شد.

هدف از این گفتگوها پایان دادن به مناقشه آچه است.

مارتی آهتیساری، رییس جمهور سابق فنلند میزبانی این گفتگوها را بر عهده خواهد داشت.

از حدود دو سال قبل که آتش بس میان طرفین نقض شد و اندونیزیا برای سرکوب شورش های ۳۰ ساله آچه تعداد زیادی نیرو به این منطقه اعزام کرد، این اولین ملاقات میان نمایندگان دو طرف خواهد بود.

شورشیان "جنبش آچه آزاد" گفته اند می خواهند به آتش بسی که از ماه گذشته و زمان وقوع فاجعه سونامی در آچه به اجرا در آمده، رسمیت بدهند.

سوسیلو بامبانگ یودهویونو، رییس جمهور اندونیزیا گفته است اعطای خودمختاری به منطقه آچه را مورد بررسی قرار داده است اما همچنان با استقلال آچه از اندونیزیا مخالف است.

ناظران می گویند از فاجعه سونامی می توان به عنوان بهترین موقعیتی که طی سال ها برای صلح پیش آمده، استفاده کرد.

سه دهه مناقشه در آچه به کشته شدن بیش از ۱۲ هزار نفر منجر شده است و جامعه بین المللی به شکل گسترده ای در تلاش های مربوط به پایان دادن به این مناقشه شرکت داشته است.

شورشیان آچه و دولت اندونیزیا در ماه دسامبر سال ۲۰۰۲ درژنیو یک پیمان صلح امضا کردند و به این ترتیب قرار شد به سه دهه جنگ دو طرف پایان داده شود.

در این پیمان، خودگردانی و انتخابات آزاد برای آچه پیش بینی شده بود و در ازای شورشیان باید خلع سلاح می شدند.

آچه در شمالی ترین بخش جزیره سوماترای اندونیزیا واقع شده است. این جزیره مرکز فاجعه سونامی اخیر اقیانوس هند بود.

جاده دوغارون - هرات ...

این جاده ۱۲۳ کیلومتر طول دارد و مصرف ساخت آن که ۶۰ میلیون دالر بوده در چارچوب کمک های ایران به بازسازی افغانستان پرداخت شده است.

در کنفرانس بین المللی بازسازی افغانستان که در سال ۲۰۰۲ در توکیو برگزار شد ایران تعهد کرد در مجموع مبلغ ۵۶۰ میلیون دالر را به بازسازی افغانستان اختصاص دهد و بر این اساس ایران هرساله چند طرح را که با توافق دو طرف تعیین شده به اجرا می گذارد.

همچنین روز پنجشنبه بهره برداری از یک طرح برق رسانی به ولایت هرات با حضور روسای جمهور دو کشور آغاز شد.

از جمله طرح های دیگری که همزمان به بهره برداری رسیده اعمار هفت پوسته در مرز مشترک دو کشور است.

به گزارش خبرگزاری دانشجویان ایران - ایسنا - محمد خاتمی در مراسم افتتاح جاده دوغارون - هرات تکمیل این طرح را گامی نخست در راه همکاری های گسترده تر ایران و افغانستان در زمینه های گوناگون توصیف کرد.

وی وعده داد که با تکمیل تسهیلات بندری در چاه بهار افغانستان خواهد توانست از این طریق به آب های آزاد دست یابد.

آقای خاتمی یادآور شد که ایران چندین طرح در زمینه بهبود امکانات ترانسپورت جاده ای ریلی، هوایی و دریایی در دست اجرا دارد که باعث توسعه محور ارتباطی شرق به غرب می شود و تجار افغان خواهند توانست برای ترانزیت کالا از آن استفاده کنند.

آقای خاتمی کمک به افغانستان را ناشی از احساس وظیفه و کمک به مردم این کشور برای حفظ و تقویت حاکمیت خودشان دانست.

رییس جمهور ایران با تاکید بر اشتراک فرهنگی دو کشور گفت که ثبات و امنیت و توسعه ایران و افغانستان به یکدیگر وابسته است.

در خبری دیگر در مورد روابط ایران و افغانستان، اکبر هاشمی رفسنجانی، رییس مجمع تشخیص مصلحت نظام در جمهوری اسلامی ایران خواستار عمل افغانستان به تعهدات خود در مورد حق آبه ایران از دریای هلمند شده است.

آقای رفسنجانی که روز پنجشنبه از بازارچه مرزی میلک در مرز افغانستان دیدن می کرد گفت که گرچه در سال جاری ریزش باران فراوان باعث شده است که آب هلمند به ایران برسد اما لازم است در دوره های کم آبی نیز سهم ایران از آب هلمند مراعات شود.

اراده
روزنامه آزاد و ملی نشریه مرکز نشرات افغان
اندیشه و عقاید مطرح شده از سوی نویسنده گان به خودشان مربوط است
کمپوزودیزاین: صدیق الله "صادق" و سبحان الله "داؤدزی"
چاپ: مطبعه مرکز نشرات افغان
قیمت یک شماره ۳ افغانی

زیر نظرهیأت تحریر انتشار میابد
موسس و صاحب امتیاز: حاجی سید داؤد
مدیر مسوول: ظهور افغان
معاون: سهراب "دیدار"

اراده درویرایش ویپرایش مطالب دست بازدارد
آدرس: پروان مینه (سینمای بهارستان سرک مسجد حاجي میر احمد)
تیلفون موبایل: ۰۷۰۲۲۴۷۸۷
تیلفون موبایل معاون: ۰۷۰۲۲۲۷۲۶

ERADA Daily
Daily Independent Publication,
Founder: Haji Sayed Daud,
eradadaily@ hotmail.com
Publisher: Afghan Media Resource Center
Chief Editor: Zuhoor Afghan
Mobil Phone: 070224787
Deputy: Suhrab "Didar"